

Србија ће добити модеран закон о државном премеру и катастру

На дневном реду редовног заседања Народне скупштине републике Србије у јулу ове године, био је и Предлог Закона о државном премеру и катастру. Ради се о документу који ће из основа променити на боље стање у овој области, па је разумљиво

велико интересовање које је предлог овог закона изазвао како међу посленицима струке, тако и у широј јавности.

Наиме, за доношење овог закона подједнако су заинтересовани и појединци и држава, јер ће његова приме-

на и једнима и другима донети велике користи.

Образлажући потребу за доношењем овог закона, министар животне средине и просторног планирања Оливер Дулић је поднео уводни експозе који објављујемо у целини.

Министар Оливер Дулић: Овим законом Србија иде у сусрет европским интеграцијама

(Фото: „Вечерње новости“)

У сусрет европским интеграцијама Србија је у прилици да презентује један модеран европски закон о државном премеру и катастру, који доноси нова савремена решења и који је у потпуности усаглашен са свим европским нормама и стандардима у

овој области.

Важећи Закон о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима примењује се са својим решењима већ 15 година. У међувремену су се десиле значајне технолошке и друге промене, са једне

стране, док су са друге стране све израженији захтеви привреде и грађана за осавремењавањем и већом ефикасношћу јавног сектора, посебно у области катастарског система.

Нови закон о државном премеру и катастру садржи у себи норме које ће одговорити новим савременим изазовима и којима се отклањају сви уочени недостаци у досадашњој примени постојећег закона.

Веома је значајно истаћи да ће нови закон омогућити ефикаснију реализацију стратешких циљева Републике Србије у области државног премера и катастра непокретности, као основног, јавног и јединственог регистра о непокретностима и стварним правима на њима.

Законом ће се повећати сигурност, тачност и транспарентност свих евиденција које води Републички геодетски завод, а посебно уписа непокретности и стварних права на њима у катастар непокретности.

Новим законом уређене су области државног премера, катастра непокретности, катастра водова, основних геодетских радова, адресног регистра, топографско-картографске делатности, процене вредности не-

покретности, геодетско-катастарског информационог система и Националне инфраструктуре геопросторних података.

Државни премер и катастар

Овим законом државни премер добија своје пуно значење и своју европску димензију кроз нову класификацију на катастарски премер, комасациони премер, премер надземних и подземних водова, топографски премер и премер државне границе.

Нови катастарски премери реализоваће се у циљу оснивања катастра непокретности, посебно на подручјима са старим државним премерима, извршеним још крајем 19. века, који нису у званичној државној Гаус-Кригеровој пројекцији. Тиме ће Србија, у наредном периоду, добити ажурну и савремену катастарску евиденцију на подручјима која то немају.

Комасациони премер изводиће се у поступку уређења земљишне територије комасацијом, која се спроводи сходно Закону о пољопривредном земљишту и са циљем укрупњавања приватних поседа. Овим законом област комасације је уређена у делу геодетско-техничких радова, и тиме је она нормативно заокружена.

Премером подземних и надземних водова врши се њихово позиционирање у простору, ради ефикасног управљања, реконструкције и одржавања водова. Посебно се истиче да је у области катастра водова по први пут уређено питање уписа стварних права на водовима, чиме се омогућује правна сигурност инвеститорима и имаоцима права на водовима.

Овим законом је на савремен начин уређена област топографског премера и картографске делатности у Србији. Дата решења су прилагођена техничко-технолошким достигнућима у овој области и усаглашена са европским нормама и стандардима. Посебан акценат је дат на формирање основног топографског модела и топографско-картографске базе података за територију Србије. То представља основу за израду картографских производа, пре свега основне државне карте у размери 1:5000, као подло-

ге за сва просторна, урбанистичка и друга планирања.

Усклађивањем закона са правним системом Републике Србије (конкретно са Законом о заштити државне границе), дефинисана је надлежност Републичког геодетског завода, као цивилне институције, над премером државне границе и вођење Регистра државне границе.

Катастар непокретности

Катастар непокретности је до сада основан, односно израђен на 82% територије Србије, односно у 89% катастарских општина у Републици Србији (без територије АП Косово и

„Нови закон о државном премеру и катастру садржи у себи норме које ће одговорити новим савременим изазовима и којима се отклањају сви уочени недостаци у досадашњој примени постојећег закона.“

Метохија). Како би се овај посао успешно реализовао у целини до краја 2010. године нови Закон омогућује брже оснивање катастра непокретности кроз поједностављење катастарских процедура, могућност израде катастра непокретности по појединачном захтеву власника, као и применом и увођењем нових информационих технологија.

Оснивање катастра непокретности, између осталог, допринеће ефикаснијем тржишту непокретности, са пуном правном сигурношћу за све учеснике у правном промету. Потенцијални купац увидом у базу података катастра непокретности може добити све потребне информације о парцели, објекту или стану, о постојећем власнику и евентуално уписаној хипотеци.

База података катастра непокретности садржи и податке о адреси сваке непокретности (адресни регистар)

што омогућује претраживање непокретности и преко њене адресе.

Основни геодетски радови

Законом се уводи нови државни референтни систем, као основа за државни премер који је у потпуности усклађен са европским референтним системом. Овај систем обезбеђује веома прецизно позиционирање парцела, објеката, водова, топографских детаља у простору, са тачношћу од неколико центиметара, захваљујући примени глобалних навигационих сателитских система.

Овај систем користиће у највећој мери приватне геодетске организације чиме ће време потребно за геодетска мерења на терену, нпр. снимање новоизграђеног објекта, бити вишеструко краће, а само мерење тачније. Ово истовремено представља и подстицај за осавремењавање опреме којом располаже геодетска струка.

Процена вредности непокретности

Базирано на искуствима и решењима појединих европских земаља уређена је и област процене вредности непокретности ће се налазити у бази података катастра непокретности. Важно је истаћи да се до тржишне вредности сваке појединачне непокретности долази поступцима и методама масовне процене за одређену групу непокретности (нпр. пословни објекти, породични стамбени објекти,...). Јавно доступан податак о вредности непокретности доприноси стабилности тржишта непокретности, смањује могућност уговарања екстремно ниских или високих цена на тржишту непокретности и изузетно је значајан податак за пореске органе, инвеститоре, банке, осигуравајућа друштва итд.

Геодетско-катастарски информациони систем

Сви подаци о непокретностима, водовима и топографији су у дигиталном облику, чувају се у базама података Републичког геодетског завода, у геодетско-катастарском информационом систему, што омогућује ефи-

касно одржавање и коришћење података, као и њихову доступност свим корисницима путем интернета.

Национална инфраструктура геопросторних података

Доношењем овог закона стварају се темељи за успостављање националне инфраструктуре геопросторних података у Србији, у складу са европском директивом Инспајер (INSPIRE). Она ће омогућити бржу и ефикаснију размену података између државних органа, органа покрајина и локалних самоуправа, и учинити геопросторне податке којима располажу државни органи доступне свим заинтересованим корисницима путем интернета.

Геодетске организације

Геодетске радове, поред Републичког геодетског завода, могу обављати и геодетске организације, чиме се даје подстицај развоју и јачању приватног предузетништва у Србији. Законом су уведене личне геодетске лиценце првог и другог реда, у зависности од одговорности, сложености и обима геодетских радова. Тиме је јасно апострофирана одговорност лица са геодетском лиценцом, што ће утицати и на квалитет обављених геодетских радова од стране геодетске организације.

Подзаконска акта

Након доношења закона биће донето 16 подзаконских аката којима ће се ближе прописати материја уређења законом. Најважнија подзаконска акта биће донета у року од једне године, а остала у року од две године. Тиме ће се створити потпуни амбијент за примену овог закона.

Полазећи од свега напред изнетог, мислим да су се стекли услови за доношење овог закона, те стога позивам народне посланике да гласају за Закон о државном премеру и катастру.

Хвала!

Доношењем закона о државном премеру и катастру, Србија ће унапредити ову област у општем интересу

Некретнине (земља и објекти на њој подигнути), по обиму представљају највеће богатство сваке земље и њених грађана. У развијеним земљама тржиште непокретности представља један од стубова успешног економског развоја и просперитета, од кога користи имају и њихови грађани и држава.

Основа за коришћење тог огромног потенцијала су добре и поуздане евиденције о власништву над некретностима, зашта су претпоставке добар, модеран и поуздан премер и катастар непокретности.

Србија у том погледу заостаје за развијеним земљама, јер смо дуги низ деценија били држава у којој је све било друштвено власништво. Данас у свету влада правило да се за сваки квадратни дециметар непокретности (земљишта или објекта), мора знати ко је власник. Док се то не утврди, нема ни помака у коришћењу тог ог-

ромног богатства.

Зато наша држава улаже напоре да што пре достигне светске и европске стандарде у области евиденције о непокретностима, па то можемо сматрати једним од основних разлога зашто нам је потребан нови и модеран Закон о државном премеру. Њиме је, између осталог, успостављена веза са међународним референтним системима који су прихваћени у свим земљама Европе.

Предложени закон задовољава и најстроже захтеве европске уније

Републички геодетски завод је уложио велики труд да се припреми текст Предлога таквог закона, и према оценама из Европске заједнице, предлог закона који је изнесен пред Скупштину Србије, задовољава чак и оне најстроже захтеве када је у питању ова материја. Због тога сви они који су поред стручњака РГЗ-а учествовали у његовој примени, имају разлога да буду задовољни.

Такав предлог закона је допуњен амандманима свих посланичких група у Скупштини Србије, што му даје посебан квалитет.

Полазећи од намере да Србија добије добар закон, пошло се и од чињенице да је потребно да се отклоне одређени проблеми и недостаци који су уочени у досадашњој примени важећег Закона о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима („Службени гласник РС“, бр. 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 12/96, 15/96, 34/01, 25/02 и 101/05).

Законски оквир за увођење концепта јединствене евиденције о непокретностима и правима на њима у Републици Србији створен је 1988. године доношењем Закона о премеру и

катастру и упису права на непокретностима. После овог закона, у циљу реализације послова у области државног премера и катастра и уписа права на непокретностима, у Републици Србији донет је 1990. године Закон о премеру и катастру и уписима права на непокретностима, а потом 1992. године Закон о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима, са обимнијим изменама и допунама 1996. и 2002. године.

Стога се наметнула потреба побољшања и осавремењавања постојећих решења у Закону о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима, сагласно садашњим и будућим потребама Републике Србије, прихватајући европске норме и стандарде примерене модерним техникама и технологијама у области државног премера, катастра и уписа стварних права на непокретностима.

Такође треба имати у виду да постоји потреба да се нормативно уреде односи у областима које у досадашњим законским прописима нису биле уопште регулисане.

На доношење новог закона битно је утицала и намера државе да нови закон садржи и европске директиве и стандарде, односно да усагласи и хармонизује садашње прописе о премеру и катастру непокретности са прописима земаља Европске уније.

Новим законом ће посебно бити

задовољни власници приватних геодетских фирми, јер ће значајно бити побољшан укупни садашњи амбијент у коме остварују своју делатност, односно имаће далеко боље услове за рад, посебно када су у питању давање и одузимање лиценци за рад, развој тржишне геодетске привредне конкуренције у обављању послова државног премера. Истовремено, биће квалитетно унапређени односи између Републичког геодетског завода и геодетских организација.

Нови квалитет добијен овим законом је свакако повећање сигурности и тачности уписа у катастар непокретности, како у поступку оснивања, тако и у поступку одржавања. То ће допринети стварању услова за бржу

развој њене делатности.

Пажњу заслужује и чињеница да се уводи податак о процењеној вредности непокретности и њено утврђивање поступцима и методама масовне процене вредности непокретности, што је пракса у свим развијеним земљама.

Нови закон је посебно утврдио обавезу оснивања и вођења Националне инфраструктуре геопросторних података, тековине модерног доба у геодезији сваке земље. Успостављање Националне инфраструктуре геопросторних података ће омогућити прикупљање, обраду, чување, приступ, размену и оптимално коришћење геопросторних података Републике Србије.

Још једна новина допринеће сређивању стања у геодетској делатности – то је увођење инспекцијског надзора над радом геодетских организација, што ће обезбедити стриктно поштовање свих законом и другим актима предвиђених норматива у овој области. Наравно, предвиђене су и казнене одредбе, које ће допринети да се битно смањи број оних који не примењују закон.

Када се све ово има у виду, сасвим је логично очекивати да ће усвајање и примена овог закона увести ред у овој области и битно допринети ефикаснијем пословању у области непокретности, што је општи и појединачни интерес.

идентификацију власника, корисника и држалаца непокретности, као и унапређењу квалитета дистрибуције података и пружања услуга корисницима катастарских података.

Масовна процена вредности непокретности - пракса у развијеним земљама

Законом се посебно уређује област израде топографско-картографске базе података и њених производа од националног значаја, а посебну пажњу заслужује чињеница да се овим законом „Геокарта“ после 60 година враћа својој матичној организацији, што ће омогућити даљи

„Нови катастарски информациони систем“ На реализацији пројекта се интензивно ради

Извођач пројекта „Нови катастарски информациони систем“ је конзорцијум *Siemens d.o.o.* Београд и *MS Gis GmbH, Mödling* из Аустрије. Извођач је изабран на тендеру који је организован у складу са процедуром Светске банке из чијег се кредита финансира израда и имплементација софтвера.

Дефинисана је платформа будућег информационог система

Тендером и понудом извођача дефинисана је платформа на којој ће радити будући информациони систем, а то је MS Windows платформа за сервере и радне станице, Oracle база података и ESRI алати за графичко едитовање.

Руковођење овим пројектом обавља Управни одбор пројекта у коме су представници извођача и Републичког геодетског завода. Свим активностима на пројекту управља Руководилац пројекта.

Од самог почетка рада на пројекту постоји и Мастер група као савето-

давно тело које разматра сва питања од важности за успешно спровођење пројекта и предлаже одлуке Колегијуму Републичког геодетског завода или Руководиоцу пројекта.

Пројекат је тренутно у фази развоја. Верзија Алфа 0 је испоручена је 15.6.2009. и тренутно је у току њено тестирање.

Радионица на тему Миграција података одржана је 1.7.2009. на којој је вођена расправа о миграционом извештају и планирању будућих активности. Испорука Алфа 1 верзије планирана је за 27.7.2009.

РГЗ ће добити јединствену информатичку инфраструктуру

Захваљујући овом пројекту, Републички геодетски завод ће имати јединствену информатичку инфраструктуру са једним доменом и униформним хардвером и софтвером у службама и центрима који су укључени у пројекат.

На свакој од 45 локација биће инсталирана два сервера, један домен контролер и један сервер базе података. Иако ће подаци бити на извору, то јест у службама, постојаће двосмерна репликација података између седишта и службе, односно центра.

О свим даљим активностима на пројекту Републички геодетски завод ће редовно обавештавати запослене, надлежне органе и јавност преко веб сајта и путем овог билтена.

Стратегија е-управе у Србији

Министарство за телекомуникације и информационо друштво и Удружење информатичке делатности Привредне коморе Србије организовали су јавну расправу путем Округлог стола на тему *Стратегија развоја е-управе* у Републици Србији од 2009-2013. Округли сто је одржан у просторијама Привредне коморе Србије 7.7.2009.

С овим у вези, Министарство за телекомуникације и информатичко друштво је 30.6.2009. на свом сајту (www.mtid.gov.rs) објавило нацрт Стратегије и Акционог плана, 7.7.2009. је одржан Округли сто у просторијама Привредне коморе Србије, а 17.7.2009. је завршена јавна расправа.

Јавна расправа је покренута у циљу прибављања мишљења стручне и шире јавности о нацрту Стратегије и Акционог плана за развој е-управе у Републици Србији од 2009-2013.

Небојша Васиљевић, помоћник министра за телекомуникације и информационо друштво је истакао да електронска управа омогућава ефикаснији рад органа и имаоца јавних овлашћења у функцији вршења власти, економског раста и смањења терета администрације. Такође је истакао да је укупан ниво развијености ИК технологија у Србији низак због неразвијене рачунарске мреже, неразвијеног службеног евидентирања у електронском облику као језгра неопходног за развој е-управе, недовољне стандардизације и координације развоја информативних система у органима власти као и због недостатка стручних кадрова. Нагласио је да Стратегија и Акциони план треба до 2013. све те баријере да превазиђу и омогуће брзо и ефикасно пословање електронске управе у Србији.

Секретарка Удружења информатичке делатности Привредне коморе Србије Јелена Јовановић је истакла да слаба инфраструктура отежава бржи

развој е-управе, а мали интерес предузећа и компанија потиче од скромне понуде производа који би интензивирали њен развој.

Републички геодетски завод је ак-

тивно учествовао у периоду израде нацрта Стратегије и Акционог плана, и достављањем својих мишљења и коментара утицао и на садржај ових докумената.

8.7.2009.

Све активности се одвијају по плану

Седница Управног одбора "РГЗ-СК Twinning Пројекта 2008. – фаза 3" који финансира Влада Норвешке, одржана је 8.7.2009. којој су од стране донатора присуствовали **Хелге Онсруд**, **Бреде Гундерсен** и **Оскар Хенриксен**, а као представници РГЗ-а **Ненад Тесла**, директор, **Саша Ђуровић**, помоћник директора Сектора за информатику и комуникације, **Саша Стефановић**, шеф одсека за скенирање и дигитализацију планова и ка-

касан начин подржи оснивање катастра непокретности. Архив ће бити подржан опремом за конверзију и безбедно складиштење података на папиру, као и складиштење података израђених у Скен центру;

* да унапреди капацитет рада РГЗ-а како би био оспособљен за активно учешће у европским интеграцијама и хармонизацији услуга пружања геодетских и географских информација.

У расправи која се односила на

рата и **Љубиша Цветковић**, сарадник у ПИУ тиму.

Посебни циљеви пројекта су:

* да обезбеди да Скен центар финансиран од стране Норвешке ефикасно и квалитетно ради како би испунио планове напретка у циљу оснивања катастра непокретности;

* да успостави "Дигитални архив" који ће добро функционисати, а да превасходно буде способан да на ефи-

НСДИ, констатовано је да је Група за НСДИ, уз подршку Оскара Хенриксена, припремила предлог РГЗ-ове стратегије за НСДИ, предлог српског стандарда за метаподатке, привремену организацију интересних група, и предлог Секретаријата за НСДИ у оквиру РГЗ-а. Ова документација поднета је на разматрање и одлучивање руководству РГЗ-а.

Једну од планираних активности

представља и организовање семинара за интересне групе ове јесени. Током овог семинара, представницима интересних група биће представљене горе наведене теме.

Такође је закључено да интерно и екстерно оријентисане активности у вези са НСДИ-јем у оквиру РГЗ-а изискују ангажовање одређеног броја квалификованог особља, које ће се у потпуности бавити овим активностима.

Закључено је да без обзира на тренутак када ће Скупштина Србије усвојити нови Закон, семинар за представнике интересних група треба одржати у октобру.

Како би се омогућила презентација одговарајуће тематике на овом семинару, руководство РГЗ-а мора што је пре могуће сачини Предлог РГЗ-ове НСДИ стратегије, Предлог српског стандарда за метаподатке, утврди привремену организацију интересних група и сачини Предлог Секретаријата за НСДИ унутар РГЗ-а.

Разматрана је и набавка софтвера за Дигитални архив (ДА) и Скен Центар, с тим што је констатовано да је неопходно обучити особље Дигиталног архива да адекватно користи софтвер. Осим тога, потребно је изградити свеобухватни план за ДА (визија, обухват, производни приоритети, итд.)

На овој седници је посебно било речи о потреби да се изврше припреме за наставак пројеката између РГЗ-а и Статенс Картверка (СК), за шта је РГЗ заинтересован. Нови пројекат би могао да обухвати „припрему географских информација за потребе европских интеграција“.

Након обимне расправе, Управни одбор је закључио да се реализација Пројеката одвија по плану и да је реално очекивати да се планирани резултати реализују у свим компонентама.

На састанку је посебно истакнута жеља обе стране за наставком сарадње и у наредном периоду, а конкретизација области сарадње планирана је за наредну седницу Управног одбора.

9.7.2009.

Реновиран пословни простор СКН у Новом Пазару

Захваљујући средствима РГЗ-а, Служба за катастар непокретности Нови Пазар јереконструкцијом добила модеран пословни простор са довољним бројем канцеларија, савременим шалтером, писарницом, архивским простором и чајном кухињом. Поред реконструкције простора, извршена је набавка канцеларијског намештаја из средстава Светске банке.

Свечано отварање адаптираног простора уприличено је деветог јула

ове године коме су присуствовали помоћници директора РГЗ-а **Десанка Поповић** и **Саша Ђуровић**, начелник Центра Крушевац **Горан Величковић**, начелник Центра Ужице **Миодраг Радивојевић**, начелник Центра Приштина **Љубиша Марковић**, саветник за грађевинске радове ПИУ тима **Предраг Ђермановић**, представник одељења за јавне набавке **Зора Миловановић-Станчић**, начелници Служби Центра Крушевац и запослени СКН Нови Пазар.

Ову свечаност увеличали су својим присуством и градоначелник Новог Пазара др **Мирсад Ђерлек**, заменик градоначелника **Вуица Тијосављевић**, председник Скупштине града **Милан Веселиновић**, директори и начелници јавних предузећа и Републичких органа из Новог Пазара, као и многобројни привредници.

Свечаност је отворио начелник Службе Нови Пазар Душмир Милановић, а присутнима су се обратили и Десанка Поповић, Мирсад Ђерлек, и Горан Величковић. Том приликом су уручене захвалнице извођачу радова фирми Техно-инжењеринг за успешно и у року изведене радове и Шумској управи из Новог Пазара, за уступање пословног простора на коришћење у току извођења радова на реконструкцији зграде.

EUPOS почиње да издаје свој билтен

Из штампе је изашао први број билтена међународне организације EUPOS (European position Determination System), која представља мрежу перманентних станица централне и источне Европе. Тренутно је у овој организацији заступљено 17 земаља са својим националним мрежама.

Републички геодетски завод, као надлежна институција за АГРОС мрежу, пуноправни је члан ове организације од 2003. године. Поред извештаја који се редовно шаљу EUPOS центру, одржавају се редовни контакти са колегама из других контролних центара у циљу размене искустава.

АГРОС представља прву мрежу која је комплетно успостављена на подручју централне и источне Европе, па самим тим представља пример за друге чланице у овој области. Проблеми који се повремено јављају у нашој мрежи су глобалног карактера, а са истим проблемима се сусрећу све мреже перманентних станица. То је разлог више да у међусобној комуникацији покушамо да изградимо систем који ће задовољити све потребе корисника. Један од начина комуникације је и издавање билтена, путем кога ће шира јавност бити упозната са дешавањима и у другим земљама.

Жеља нам је да и нашу јавност у наредном периоду обавештавамо о активностима EUPOS-а, и на тај начин постајемо транспарентнији према корисницима наших услуга.

Билтен се може преузети са сајта РГЗ-а, као и са официјелног сајта EUPOS-а:

www.eupos.org

Реализована CARDS/EAR донација

Захваљујући средствима донације Европске уније (Европске агенције за реконструкцију EAR, сада Делегације Европске комисије) која је пре свега намењена подршци “Пројекту израде катастра непокретности и уписа права у Србији” који се финансира из кредита Светске банке, службе РГЗ а су добиле нову, модернију опрему. Ова набавка је покренута са циљем да се замени застарела рачунарска опрема, пре свега у службама за катастар непокретности Републичког геодетског завода, и то “по name” сервера и РС рачунара произведених пре 2001. (класе процесора П2, П1 и старијих).

После спроведене тендерске процедуре путем три посебна уговора, уговорена је и испоручена следећа опрема: 22 сервера, 915 радних станица, 250 ласерских штампача и 25 скенера.

Иначе, ово није ни прва ни једина донаторска помоћ из CARDS/EAR програма Републичком геодетском заводу. Било је још оваквих донација, као што је снимање и израда дигиталног ортофотоа за целу Србију, али су од ове донације највише добиле службе за катастар непокретности.

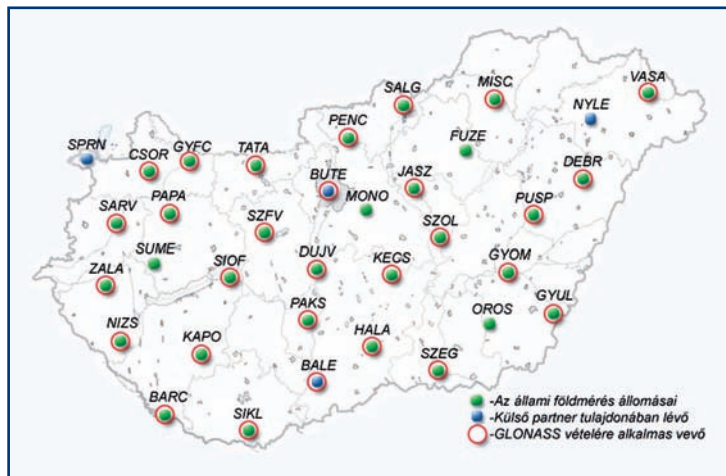
Заменом велике количина застареле опреме модерном технологијом, знатно ће бити смањени трошкови њеног одржавања и сервисирања, а истовремено ће бити превазиђени многи проблеми са набавком компоненти и сервисирање застарелих модела ИКТ опреме.

Републички геодетски завод се захваљује Делегацији европске комисије, како на количини и квалитету добијене опреме, тако и на несребичној помоћи у спровођењу строге тендерске процедуре.

Сарадња мреже перманентних станица Републике Србије и Републике Мађарске

У складу са препорукама Европске академије наука за урбана окружења, као и у складу са закључцима EUPOS-a (European Position Determination System) чији је члан Републички геодетски завод од 2003. године, почиње реализација активности које се односе на повезивање наших перманент-

них станица са земљама у окружењу.

EUPOS је покренуо иницијативу за успостављање униформне DGNSS инфраструктурне основе у земљама централне и источне Европе (CEE). Планирано је да се униформне, мултифункционалне DGNSS перманентне станице изграде у седамнаест CEE земаља чланица, тако да ће EUPOS на крају успостављања ове мреже, покривати више од 60% подручја целе Европе. Узимајући у обзир руску територију у Азији, где ће такође бити успостављена ова инфраструктура, EUPOS ће покривати подручје од око 10 милиона км².

Чланови EUPOS-a представљају националне институције са својим националним мрежама перманентних станица из Босне и Херцеговине, Бугарске, Чешке, Естоније, Мађарске, Казахстана, Летоније, Литваније, Македоније, Молдавије, Пољске, Румуније, Русије, Србије, Словачке, Украјине и саветодавно из Немачке покрајине Берлин. Словенија има статус посматрача.

Сагласно препорукама EUPOS-a, почетком јула месеца почела је тест фаза повезивања мрежа перманентних станица Србије и Мађарске. Партнер са Мађарске стране је FÖMI (The Satellite Geodetic Observatory of the Institute of Geodesy, Cartography and Remote Sensing Сателитски Ин-

ститут за геодезију, картографију и даљинску детекцију) који представља Националну мрежу перманентних станица Републике Мађарске GNSSNET.HU. Тестирање се обавља разменом података са перманент-

них станица у граничном подручју двеју држава. АГРОС мрежи је омогућена доступност мађарским станицама Баја, Сегедин, Кишкункалаш и Сиклош, док је GNSSNET.HU мрежи омогућен приступ српским станицама Сомбор, Суботица и Кикинда.

Мрежа перманентних станица GNSSNET.HU се састоји од 35 перманентних станица које подржавају тренутно два најактуелнија сателитска система - GPS и GLONASS, и покрива националну територију од 93.030 км². Поред наведених података, напомињемо да мрежа перманентних станица у Мађарској има четири станице у Европској мрежи перманентних станица (EUREF Permanent Network - EPN).

Мрежа перманентних станица у Србији, као што је познато, садржи тренутно 30 перманентних станица које подржавају само GPS сателитски систем, и покрива територију од 88.361 км². Све станице су укључене у систем EUPOS.

У тест фази станице из Мађарске

су прикључене на систем перманентних станица Србије, па је њихов рад могуће пратити као и рад сваке друге станице у Србији, као пуноправног члана АГРОС мреже.

Тест фаза повезивања подразумева испитивање како техничких могућности заинтересованих страна, тако и испитивање телекомуникационих линија и брзине одзива на могуће проблеме током размене података. Веома важна компонента је и стабилност складиштења података који ће се користити у испитивању свих параметара квалитета мрежа.

У периоду тестирања вршиће се контрола квалитета координата са обе стране, као и заједничко изравнање мрежа. Повезивањем са суседним земљама, отварају се многе мо-

гућности за развој струке и других грана привреде, као што је авио-саобраћај, друмски саобраћај, итд.

Са сајта РГЗ-а могуће је преузети упутство EUPOS-a за повезивање националних мрежа. На фотографији је др **Mihály Szabolcs**, директор Института за геодезију, картографију и даљинску детекцију Републике Мађарске и **Владимир Миленковић**, помоћник директора Републичког геодетског завода.

Стање у реализацији пројекта ”Израда дигиталног ортофотоа у Републици Србији”

Као што је познато, у Републичком геодетском заводу је у току реализација пројекта ”Израда дигиталног ортофотоа у Републици Србији” подржаног од стране Европске уније у оквиру CARDS програма.

Пројекат је започет 2005, а завршетак се планира у 2010. години.

Циљ пројекта је израда дигиталног ортофотоа у три резолуције и то:

* ортофото резолуције 10 цм за сва градска подручја,

* ортофото резолуције 20 цм за подручја оних катастарских општина чији премер није у државном координатном систему, и

* ортофото резолуције 40 цм на целокупном подручју Републике Србије изузимајући подручје Косова и Метохије, подручја израде ортофотоа резолуције 20 цм и подручје града Београда.

До сада су реализоване три сезоне снимања (лето и јесен 2007. и пролеће 2008). У току је снимање у сезони пролеће-лето 2009. Снимање у овој сезони, као и у претходним сезонама, обавља се дигиталном камером UltraCamX. Укупан проценат реализације аерофотограметријског снимања је око 70%. Процент реализације аерофотограметријског снимања по резолуцијама приказан је у следећој табели:

Резолуција ДОФ-а	Процент реализованог снимања
GSD 10 cm	87%
GSD 20 cm	52%
GSD 40 cm	67%

РГЗ-у су до сада испоручени дигитални снимци реализовани у 2007. и 2008. и део снимака реализован 2009. Преостали део снимака реализован у 2009. је у фази обраде од стране из-

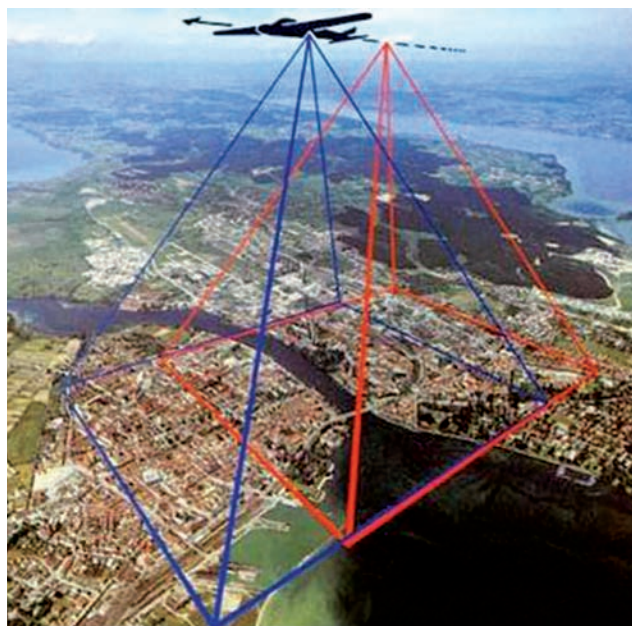
вођача (данска фирма ”COWI”). Поред снимака у боји, РГЗ-у су испоручени и инфраред снимци.

Прве испоруке дигиталног ортофотоа отпочеле су крајем марта 2009. и то испоруком ортофотоа у UTM/ETRS89 пројекцији за подручја снимана у сезонама 2007. и 2008. и у току је њихов преглед и верификација. Поред UTM/ETRS89 пројекције, пројектом је планирана и израда ортофотоа у Гаус-Кригеровој пројекцији, чија се испорука очекују у наредним месецима.

У току је и поступак прибављања одобрења од стране Министарства одбране за јавно објављивање и дистрибуцију, како дигиталних снимака, тако и ортофотоа израђеног на ос-

нову њих. Након тога овај материјал ће бити доступан свим заинтересованим корисницима.

Више детаља о овом пројекту и најновије информације о његовој реализацији, као и до сада, можете пронаћи на сталној интернет страници РГЗ-а www.rgz.gov.rs.

Републички геодетски завод ће дати битан допринос реализацији Коридора 10

На захтев Управног одбора *Коридора 10 д.о.о.*, у просторијама Републичког геодетског завода одржан је састанак коме су у име Републичког геодетског завода присуствовали директор *Ненад Тесла* и начелник Одељења за пројектовање и планирање *Снежана Глигорић*, а у име Коридора 10 д.о.о. *Јеленко Лазовић* и *Љиљана Благојевић*, *Слободан Ристовић* и *Драган Коровљев*, представници Јавног предузећа „Путеви Србије“, *Жарко Савић* и *Славица Максимовић* представници Пореске управе.

На састанку је договорено да ће Завод према захтевима ЈП „Путеви Србије“ и Пореске управе, а у циљу реализације пројекта експроприја-

ције и процене тржишне вредности земљишта на приоритетним деоницама на подручју катастарских општина Вождовац, Раковица и Кнежевац, као и свим осталим деоницама према динамици реализације радова на *Коридору 10*, достављати надлежним органима податке који се односе на површине, културе и катастарски приход, као и адресе корисника (власника) катастарских парцела, које се налазе на деоницама Коридора 10. Завод ће такође вршити и идентификацију катастарских парце-

ла старог и новог премера на подручјима где земљишна књига није обновљена након реализације обнове премера.

Републички геодетски завод ће омогућити директан контакт овлашћеним представницима ЈП „Путеви Србије“ и Пореске управе са својим службама за катастар непокретности, како би се све промене настале након достављања података надлежним органи-

нима ажурирале. Службе за катастар непокретности ће приоритетно решавати све захтеве надлежних органа за доставу преписа поседовних листова и листова непокретности, као и провођење промена насталих експропријацијом.

На састанку су представници Коридора 10 д.о.о. истакли одличну сарадњу коју имају са Републичким геодетским заводом и захвалили се на његовом доприносу досадашњим заједнички постигнутим резултатима. Договорене су даље активности у којима ће учествовати и колеге из Пореске управе и ЈП „Путеви Србије“. На крају је посебно истакнуто колико је велики значај Републичког геодетског завода, односно служби за катастар непокретности, за успешну реализацију пројекта *Коридор 10*.

Прва презентација фирме DigitalGlobe у Србији

У просторијама Републичког геодетског завода, одржана је презентација фирме DigitalGlobe из Сједињених Америчких Држава, једне од водећих светских фирми која заинтересованим корисницима обезбеђује сателитске снимке високе резолуције. Ову фирму је представио њен представник за Европско тржиште *Pawel Ziemia*.

Том приликом представљена су два њихова најзначајнија сателита QuickBird и WorldView-1, као и сетови производа које нуди ова реномирана фирма. Сателит QuickBird омогућава снимке резолуције око 60 центиметара који су мултиспектрални, док сателит WorldView-1 омогућава снимке резолуције 50 центиметара који су панхроматски. Представљене су укратко могућности коришћења таквих снимака.

Такође, најављен је као део нове генерација сателит WorldView-2, који би требало да буде лансиран у периоду септембар-октобар ове године.

Све додатне информације налазе се на сајту DigitalGlobe: www.digitalglobe.com.

Мерења гравиметром Scintrex CG-5 на тачкама са одређеним апсолутним вредностима убрзања

Републички геодетски завод интензивно наставља са радовима на Основној гравиметриској мрежи Републике Србије. У складу са програмом радова изведена су независна мерења тачака на којима су одређене апсолутне вредности убрзања.

У периоду од 10-26. октобра 2007. обављена су мерења апсолутних вредности гравитационог убрзања на три тачке у Србији.

Непосредно по завршетку ових мерења, приступило се мерењу разлика убрзања између тих тачака гравиметром Scintrex CG-5, власништво Републичког геодетског завода, како би се упоредили разлике добијене гравиметром и оне које су, као еталонске, добијене из апсолутних вредности.

Мерења су обављена 7. децембра 2007. у следећем редоследу: Гргетег - Градац - Сићево - Гргетег. Гравиметар је постављен на тачке на поду и при том је мерена висина инструмента у односу на под. С обзиром да су у току кампање мерења апсолутних убрзања вршена и мерења вертикалног градијента, то је за сваку тачку одређена вредност поправке за слободан ваздух која је коришћена за рачунање поправљеног читања на гравиметру за висину инструмента са одговарајућим коефицијентом.

На основу резултата добијених

гравиметром и вредности разлика убрзања добијених мерењем апсолутних вредности убрзања, добијамо могућност поређења разлика убрзања.

С обзиром да је време мерења гравиметром између прве и последње тачке око 13 сати, тешко се може прихватити да је ход гравиметра у тако

у три независне дневне сесије између сваког пара тачака на следећи начин:

- прво мерење: Гргетег - ходна тачка А (P104) - Градац - ходна тачка А (P104) - Гргетег;

- друго мерење: Сићево - ходна тачка Б (P211) - Градац - ходна тачка Б (P211) - Сићево;

- треће мерење: Гргетег - ходна тачка Ц (P004) - Сићево - ходна тачка Ц (P004) - Гргетег.

Тачке референтне мреже Републике Србије су P004, P104 и P211.

На овај начин, мерења би трајала краће време, а постојала би могућност да се ход гравиметра одреди прецизније, убацивањем контролне ходне тачке.

Мерења су обављена у периоду од 14-17. јула 2009. и биће третирана као независна. На тај начин у даљој обради добиће се разлике убрзања гравиметром које ће боље одговарати датим вредностима, чиме би се потврдило да гравиметар даје милигал који је адекватан реалној вредности. Уколико би и даље постојале значајне разлике, то би значило да гравиметар мора добити мултипликациону константу

којом би се множиле разлике убрзања како би мерења одговарала милигалу добијеним апсолутним мерењима.

Обрада резултата мерења, њихова анализа и упоређење са апсолутним вредностима гравитационог убрзања биће обављена у наредном периоду.

дугом временском интервалу линеаран. Претпоставка је да су, ради тога, одступања од еталонских вредности чак и до 0.074 mGal. Како би се одступања довела до прихватљивог нивоа од максимално 0.05 mGal, планирано је да се мерења гравиметром обаве